

Klauzulę wykonalności nadano

w dniu 22.02.2021 r. w zakresie pkt III

na wniosek pełn. wierz. /K.369)

r. pr M. K.

Na zarządzenie Sędziego

z up. Kierownika Sekretariatu

Starszy Sekretarz Sądowy

Magdalena Goltsche

Sygn. akt I ACa 685/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Leon Miroszewski (spr.)
Sędziowie:	SA Agnieszka Sołtyka SA Artur Kowalewski
Protokolant:	St. sekr. sąd. Magdalena Goltsche

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2020 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa (...) Banku (...) spółki akcyjnej w W.

przeciwko J. S. i A. C.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 18 lipca 2019 r. sygn. akt I C 661/19

I. zmienia zaskarżony wyrok w punktach I. i II. w ten sposób, że utrzymuje w mocy w całości nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 20 marca 2018 roku, sygnatura akt I Nc 101/18, w stosunku do pozwanych J. S. i A. C.;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanych J. S. i A. C., solidarnie, na rzecz powoda kwotę 11.250,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Agnieszka Sołtyka Leon Miroszewski Artur Kowalewski

Sygn. akt I ACa 685/19

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. pozwem w postępowaniu nakazowym złożonym w dniu 9 marca 2018 r. przeciwko (...) A. C., J. S. Spółce jawnej z siedzibą w B., J. S., I. S., A. C. i B. C. (1) wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda na podstawie weksla kwoty 3.313.252,13 zł wraz ze zmiennymi odsetkami umownymi za opóźnienie od dnia 17 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP wynoszącymi w dniu wykupu weksla i obecnie 10% rocznie, lecz nie wyższymi niż maksymalne odsetki umowne za opóźnienie oraz zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictw procesowych w kwocie 34,00 zł. Wskazał, że weksel wypełnił w związku z niespłaceniem przez (...) A. C., J. S. Sp. j. w B. kredytu w formie limitu kredytowego wielocelowego. Wystawcą była spółka-kredytobiorca, zaś poręczycielami – wspólnicy spółki w osobach A. C. i J. S. oraz ich małżonki I. S. i B. C. (1).

W dniu 20 marca 2018 r. Sąd Okręgowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym w całości uwzględnił żądanie pozwu.

Zarzuty od nakazu zapłaty skutecznie złożyli pozwani A. C. i J. S.. Zarzucili błędne wypełnienie weksla, bowiem data wystawienia była antydatowana na dzień 19 marca 2012 r., co jest niemożliwe, gdyż wówczas nastąpiło tylko wydanie weksla, zaś sam weksel został wypełniony w 2017 r., przed dniem odebrania wezwania do zapłaty zobowiązania wekslowego przez pozwaną spółkę jawną. Dodatkowo podnieśli, że weksel in blanco został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem, gdyż powód jako dowód wysokości wymagalnego zadłużenia przedstawił jedynie wyciąg z ksiąg banku, a więc dokument prywatny, zatem ani kwota kapitału, ani odsetek wskazane w treści wypełnionego weksla, nie zostały przez powoda udowodnione. Zakwestionowali także zmianę oprocentowania kredytu, tym samym powód nie udowodnił jakie jest zadłużenie pozwanego z tytułu udzielonego kredytu. Nadto pozwana spółka odebrała wezwanie do wykupu weksla w dniu 13 czerwca 2017r., natomiast weksel wskazuje termin płatności na 16 czerwca 2017 r., zatem została powiadomiona o dacie płatności na 3, a nie 7 dni przed tą datą. Weksel nie został zatem wypełniony zgodnie z deklaracją, gdyż powód nie zawiadomił pozwanego o wykupie weksla we wskazanym w niej terminie

Postanowieniem z dnia 11 września 2018 r. Sąd Okręgowy odrzucił zarzuty (...) A. C., J. S. spółki jawnej w B. wniesione od nakaz zapłaty z dnia 20 marca 2018 r. Z kolei postanowieniem z dnia 24 września 2018 r. Sąd ten uchylił nakaz zapłaty w stosunku do pozwanej B. C. (1) i odrzucił pozew oraz zawiesił postępowanie w stosunku do pozwanej I. S..

Wyrokiem z dnia 18 lipca 2019 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie utrzymał w mocy nakaz zapłaty, wydany w dniu 20 marca 2018 roku w sprawie INc 101/18 przez Sąd Okręgowy w Szczecinie - w całości (pkt I) oraz zasądził od pozwanych J. S. i A. C. solidarnie na rzecz (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 15 000,00 złotych (piętnaście tysięcy) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 19 marca 2012 r. pomiędzy (...) Bankiem (...) Spółką Akcyjną w W. – jako kredytodawcą a (...) A. C., J. S. Spółką jawna w B. – jako kredytobiorcą, doszło do zawarcia umowy kredytu nr (...) w formie limitu kredytowego wielocelowego.

Zgodnie z § 1 ust. 1 umowy, (...) S.A. udzielił pozwanej spółce, na warunkach określonych w umowie, kredytu w formie limitu kredytowego wielocelowego określonego w walucie polskiej w kwocie 6.000.000,00 zł na finansowanie bieżących zobowiązań wynikających z wykonywanej działalności. W ramach tego limitu (...) S.A. udzielił kredytobiorcy kredytu w rachunku bieżącym w walucie polskiej do wysokości 50% limitu oraz kredytu obrotowego nieodnawialnego w walucie polskiej do wysokości 100% limitu (ust. 2 pkt 1 i 2). Limit udzielony został na okres od 19 marca 2012 r. do 18 marca 2015 r. (§ 2 ust. 1). Wykorzystanie limitu upłynąć miało z dniem 18 marca 2015 (ust. 2) lub w dniu następującym po dniu złożenia przez kredytobiorcę pisemnego wypowiedzenia umowy (ust. 6). (...) S.A. dokonać miał rozliczenia wykorzystanego limitu po upływie terminu, o którym mowa w ust. 6 (ust. 7). Dodatkowo, przyznany kredytobiorcy limit pomniejszany miał być każdorazowo o kwotę wykorzystanej części lub całości limitu, po przeliczeniu waluty wymiennej w jakiej wykorzystany był limit (walutę obcą) na walutę polską według kursu średniego NBP obowiązującego w (...) S.A. w dniu wykorzystania limitu (aktualna Tabela kursów (...) S.A. - § 3 ust. 3).

Stosowanie do treści § 8 ust. 1 umowy, oprocentowanie limitu ustalane było w stosunku rocznym, według stopy procentowej równej wysokości stawki referencyjnej powiększonej o marżę banku. Zarówno kwota wykorzystanego kredytu w rachunku bieżącym, jak i kwota wykorzystanego kredytu obrotowego, były oprocentowane według zmiennej stopy procentowej, o której mowa w ust. 1. Stawkę referencyjną stanowił (...), według notowania podanego w Tabeli kursów (...) S.A. obowiązującej w dniu poprzedzającym rozpoczęcie każdego okresu obrachunkowego, za jaki należne odsetki od kredytu były naliczane i spłacane. W przypadku, gdy w danym dniu nie ogłoszono Tabeli kursów (...) S.A. z notowaniem stawki (...), stosowano stawkę (...) podaną w ostatniej obowiązującej Tabeli kursów (...) S.A. w dniu poprzedzającym ten dzień dla kredytu w walucie polskiej (ust. 3). Marża bank była stała w umownym okresie kredytowania i zależała od wyniku dokonanej przez Bank oceny zdolności kredytowej kredytobiorcy oraz stopnia ryzyka banku (ust. 5). Marża banku wynosiła 1,80 p.p. – zarówno dla kredytu w rachunku bieżącym, jak i dla kredytu obrotowego nieodnawialnego (ust. 6). Paragraf 9 stanowił, że odsetki od wykorzystanego kredytu naliczane były na bieżąco od dnia pierwszej wypłaty kredytu, w okresach obrachunkowych, i były płatne w dniu zakończenia każdego okresu obrachunkowego (ust. 1, 2). Stopa procentowa, w każdym okresie obrachunkowym, była stała (ust. 3).

Zgodnie z § 10, bank uprawniony był do pobierania prowizji i opłaty bankowych za czynności związane z udzieleniem i obsługą limitu, w wysokości określonej w Taryfie prowizji i opłat bankowych (...) S.A. za usługi oferowane klientom rynku korporacyjnego (ust. 1). W okresie obowiązywania umowy (...) S.A. pobierał prowizje naliczone w walucie polskiej: 1) za rozpatrzenie wniosku o udzielenie kredytu – 12.000,00 zł; 2) od kredytu w rachunku bieżącym – 0,80% za każde 12 miesięcy od uruchamianej, przedłużanej lub podwyższonej kwoty kredytu; c) od kredytu obrotowego nieodnawialnego: 0,80% od każdej dyspozycji realizacji pokrycia płatności; d) od gwarancji w obrocie krajowym za każdym rozpoczęty trzymiesięczny okres ważności tego zobowiązania: 0,3% nie mniej niż 200,00 zł; e) od niewykorzystanej kwoty 0,25% miesięcznie od salda niewykorzystanego kredytu w rachunku bieżącym; f) za administrowaniem kredytem 100,00 zł miesięcznie (§ 11 ust. 1 pkt 1).

Splata odsetek, o których mowa w § 9 ust. 1, 2 i 4 następować miała w formie obciążenia przez (...) S.A. rachunku kredytobiorcy bieżącego w (...) S.A. kwotą odsetek w walucie polskiej (§ 12). Z kolei splata kredytu w rachunku bieżącym, o którym mowa w § 1 ust. 2 pkt 1, dokonywana miała być bez odrębnych dyspozycji kredytobiorcy z pierwszych wpływów na ten rachunek, a splata zadłużenia z tytułu kredytu wykorzystanego, o którym mowa w § 1 ust. 2 pkt 2 następować miała w terminach ustalonych w dyspozycji kredytobiorcy, w formie obciążenia przez (...) S.A. rachunku kredytobiorcy bieżącego, kwotą kredytu w walucie polskiej lub równowartością w walucie obcej wg ustalonego kursu (§ 13).

Paragraf 15 stanowił, że niespłacenie odsetek od kredytu w terminie, o których mowa w § 9 ust. 1, 2 i 4 powodowało, że od następnego dnia po upływie umownego terminu zapłaty, zadłużenie z tytułu niespłaconych odsetek stawało się wymagalne (ust. 1). Zgodnie zaś § 16, niespłacenie kredytu, o którym mowa w § 1 ust. 2 pkt 1,2 w terminie ustalonym

w dyspozycji kredytobiorcy, powodowało, że zadłużenie z tytułu niespłaconego kredytu stawało się zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym (ust. 1). W przypadku opóźnienia w spłacie zadłużenia, o którym mowa w § 16 ust. 1, z tytułu wykorzystanego limitu lub jego części, (...) S.A. pobierać miał odsetki od niespłaconej kwoty: 1) za okres od dnia, w którym powinna nastąpić spłata do dnia poprzedzającego dokonanie spłaty – w przypadku kredytu, o którym mowa w § 1 ust. 2 pkt 1; 2) za okres od dnia następującego po dniu, w którym powinna nastąpić spłata do dnia dokonania spłaty – w przypadku kredytu o którym mowa w § 1 ust. 2 pkt 2 – według stopy procentowanej przewidzianej dla kredytów przeterminowanych i kredytów postawionych po upływie terminu wypowiedzenia w stan natychmiastowej wymagalności na cele gospodarcze, określonej w uchwale Zarządu (...) S.A. obowiązującej w okresach, za które oprocentowanie było naliczane (§ 17 ust. 1). W dniu zawarcia umowy stopa procentowa wynosiła 24% w stosunku rocznym (ust. 2).

Bank uprawniony był także do pobrania z rachunku kredytobiorcy prowadzonej przez (...) S.A. bieżącego, środków pieniężnych w przypadku niespłacenia wszelkich należności banku z tytułu udzielonego limitu (§ 19).

Zabezpieczeniem spłaty wierzytelności (...) S.A., związanych z wykorzystaniem limitu, był m.in. weksel in blanco poręczony przez współników A. C. oraz J. S. i ich współmałżonki I. S. i B. C. (1) (§ 21).

Strony zawarły następnie aneksy do ww. umowy, w tym aneks nr (...) z dnia 18 marca 2015 r. i aneks nr (...) z dnia 18 czerwca 2015 r., zgodnie z którymi m.in.

1) w zakresie § 1 umowy:

a. obniżono wysokość przyznanego kredytobiorcy limitu kredytowego wielocelowego określonego w walucie polskiej do kwoty 3.247,224,92 zł (który ulegać miał obniżeniu zgodnie z harmonogramem);

b. ustalono limit udzielenia kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 3.000,000 zł (który ulegać miał obniżeniu zgodnie z harmonogramem);

c. ustalono limit kredytu obrotowego nieodnawialnego do kwoty 247.224,92 zł;

2) w zakresie § 2 umowy:

a. zmieniono czas udzielenia kredytobiorcy limitu kredytowego na okres od 19 marca 2012 r. do 18 czerwca 2016 r.;

3) od dnia 16 czerwca 2015 r. zmieniono § 8 ust. 6 umowy w ten sposób, że ustalono nową marżę banku na poziomie 2,00 p.p. – dla kredytu na rachunku bieżącym oraz dla kredytu obrotowego nieodnawialnego.

W związku z zawarciem ww. aneksów pozwany podniósł dodatkowe wydatki stanowiące prowizję za rozpatrzenie wniosku o przedłużenie terminu obowiązywania umowy kredytu w wysokości 6.894,45 zł oraz 12.065,00 zł

Pozwana spółka ostatecznie nie uregulowała ciążącego na niej zobowiązania na mocy zawartej z powodem umowy kredytowej. W związku z powstaniem w tym zakresie wymagalnej wierzytelności, powód uzupełnił wystawiony w dniu 19 marca 2012 r. przez pozwaną spółkę weksel in blanco, wskazując sumę wekslową na kwotę 3.313.252,13 zł, termin płatności na dzień 16 czerwca 2017 r. oraz miejsce płatności weksla na (...) Oddział (...) w S..

Pismem z dnia 29 maja 2017 r. powód - w związku z nieuregulowaniem należności wynikających z umowy kredytu w formie limitu kredytowego wielocelowego z dnia 19 marca 2012 r. zabezpieczonej wekslem własnym in blanco - wezwał (...) A. C., J. S. Sp. j. oraz poręczycieli wekslowych w osobach A. C., J. S., I. S. i B. C. (1), do wykupu ww. weksla w nieprzekraczalnym terminie, tj. w dniu 16 czerwca 2017 r. W piśmie wskazano, że na dzień 16 czerwca 2017 r. suma wekslowa wyniosła 3.313.252,13 zł, w tym kwota 2.966,698,87 zł tytułem należności głównej, kwota 346.470,26 zł tytułem należnych odsetek, a także kwota 83,00 zł tytułem dodatkowych kosztów.

Powyższe wezwanie pozwana spółka odebrała w dniu 13 czerwca 2017 r., zaś A. S. i J. C. - w dniu 5 czerwca 2017 r.

W dniu 22 lutego 2018 r. powodowy Bank wystawił wyciąg z ksiąg banku nr (...), w którym stwierdził, że na dzień 22 lutego 2018 r. figurowało w nich wymagalne zadłużenie dłużnika (...) A. C., J. S. Spółki jawnej na podstawie umowy kredytu w formie limitu kredytowego wielocelowego z dnia 19 marca 2012 r., na co składało się wymagalne zadłużenie w postaci: a) sublimit kredytu w rachunku bieżącym: a) kapitał w wysokości 2.879,664,38 zł; b) odsetki w wysokości 560.527,21 zł za okres od 11 października 2015 r. do 22 lutego 2018 r. - dalsze odsetki naliczane od dnia 23 lutego 2018 r. przysługiwały od kapitału zapadłego w łącznej kwocie 2.879.664,38 zł i naliczane były za każdy dzień zwłoki do dnia całkowitej spłaty zadłużenia wg zmiennej stopy procentowej; 2) sublimit kredytowy w rachunku bieżącym: a) kapitał w wysokości 87.034,49 zł, b) odsetki w wysokości 19.910,63 zł za okres od 11 listopada 2015 r. do 22 lutego 2018 r. - dalsze odsetki naliczane od dnia 23 lutego 2018 r. przysługiwały od kapitału zapadłego w łącznej kwocie 87.034,49 zł i naliczane były za każdy dzień zwłoki do dnia całkowitej spłaty zadłużenia wg zmiennej stopy procentowej; c) koszty w wysokości 83,00 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał powództwo w części dotyczącej pozwanych A. C. oraz J. S. za uzasadnione w całości.

Sąd Okręgowy wskazał, że podstawą prawną powództwa była treść przepisów art. 30, 31 i 32 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe (Dz. U. z 2016 r., poz. 160 ze zm.) w związku z faktem udzielenia przez pozwanych poręczenia wekslowego zgodnie z treścią złożonych przez nich oświadczeń na odwrocie weksla z dnia 19 marca 2012 r., treścią deklaracji wekslowych oraz treścią samego weksla wypełnionego przez wierzyciela.

Sąd Okręgowy zauważył, że stosownie do treści art. 30, zapłatę wekslu można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym (aval) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. Poręczenie może dać osoba trzecia lub nawet osoba, podpisana na wekslu. Dodatkowo, poręczenie oznacza się wyrazem "poręczam" lub innym zwrotem równoznacznym. Podpisuje je poręczyciel. Sam podpis na przedniej stronie wekslu uważa się za udzielenie poręczenia, wyjąwszy gdy jest to podpis wystawcy lub trasata. Poręczenie powinno wskazywać, za kogo je dano. W braku takiej wskazówki uważa się, że poręczenia udzielono za wystawcę (art. 31). Poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej. Poręczyciel wekslowy, który zapłacił weksel, nabywa prawa, wynikające z wekslu, przeciw osobie, za którą poręczył, i przeciw tym, którzy wobec tej osoby odpowiadają z wekslu (art. 32). Ustawa z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe (Dz. U. z 2016 r., poz. 160 ze zm.) dopuszcza możliwość wystawienia weksla, który w chwili wystawienia nie zawierał wszystkich elementów niezbędnych dla jego ważności określonych stricte w przepisach art. 1, 2, 101 i 102 ww. ustawy, tj. tzw. weksla in blanco. Weksel taki stanowi zatem dokument zawierający co najmniej podpis wystawcy, złożony w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Przyjmuje się, że z momentem podpisania i wręczenia weksla in blanco posiadaczowi (wierzycielowi), następuje zawarcie porozumienia pomiędzy wystawcą weksla lub akceptantem, a osobą, której ten weksel zostanie wręczony, określającego sposób jego uzupełnienia. Takie porozumienie (deklaracja wekslowa) jest umową, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego. W przypadku, gdy weksel in blanco jest poręczany, umowę taką zawiera również poręczyciel wekslowy.

Sąd Okręgowy zauważył, że w niniejszej sprawie pozwana (...) A. C., J. S. Sp. j. wystawiła weksel własny in blanco – rozumiany jako weksel gwarancyjny – złożony na zabezpieczenie wykonania umowy między wystawcą weksla, a osobą, której weksel był wręczany - banku, tj. udzielonego przez powoda kredytu. Samo poręczenie wekslowe udzielone przez pozwanych polegało (o czym stanowią art. 30–32 powołanej ustawy) na przejęciu odpowiedzialności wekslowej za dług osoby podpisanej na wekslu.

Sąd Okręgowy wskazał, że zobowiązanie wekslowe, będące przedmiotem analizy w niniejszej sprawie, jest zobowiązaniem abstrakcyjnym. Istota weksla sprowadza się do tego, że jego posiadacz dysponuje tzw. roszczeniem wekslowym bez względu na istnienie przy powstaniu zobowiązania wekslowego jakiegokolwiek szczególnego tytułu zobowiązania (causa), bądź też nieważność lub następcze wygaśnięcie tego tytułu. Abstrakcyjnego charakteru weksla nie pozbawia to, że wobec pewnych podmiotów, wymienionych w art. 17 prawa wekslowego, dłużnik wekslowy może bronić się zarzutami opartymi na swych stosunkach osobistych z wystawcą lub posiadaczami poprzednimi. Jest

to sytuacja wyjątkowa, która przy powstaniu zobowiązania wekslowego nie jest brana w rachubę, gdyż podpisując i wręczając weksel zobowiązany z weksla zaciąga zobowiązanie abstrakcyjne wobec przyszłego jego posiadacza. Poręczenie wekslowe, jako zobowiązanie abstrakcyjne, jest niezależne od umowy łączącej poręczyciela z osobą, za którą poręcza, ani od tego, czy umowa taka istnieje. Odpowiedzialność poręczyciela wekslowego jest samodzielna materialnie, niesubsydiarna, solidarna i w ograniczonym stopniu zależna od zobowiązania głównego. Poręczenie wekslowe stanowi również odrębne od poręczenia cywilnego stosunek prawny. Może być udzielone do całej albo do części sumy wekslowej. W przypadku poręczenia do części sumy wekslowej ograniczenie to powinno być zaznaczone w treści oświadczenia poręczyciela. Jeżeli kwota poręczenia nie została określona – co jednak, jak zauważył Sąd Okręgowy, nie występuje w niniejszej sprawie, gdyż zgodnie z deklaracjami wekslowymi poręczyciele poręczyli zobowiązanie spółki na sumę wekslową 3.447.224,92 zł – poręczyciel wekslowy poręcza za całość sumy wekslowej.

Orzekając o utrzymaniu w mocy wydanego w dniu 20 marca 2018 r. nakazu zapłaty w całości Sąd Okręgowy miał na uwadze, że stosownie do treści § 21 zawartej pomiędzy (...) S.A. a (...) A. C., J. S. Sp. j. umowy kredytu w formie limitu kredytowego wielocelowego, zabezpieczeniem spłaty wierzytelności Banku, związanych z wykorzystaniem limitu, był właśnie wspomniany już weksel in blanco wystawiony przez współników pozwanej spółki jawnej A. C. oraz J. S. i ich małżonki. A. C. i J. S. podpisali deklarację poręczyciela wekslowego, zgodnie z którą poręczyli za zobowiązania pozwanej spółki (...), będącej wystawcą weksla własnego niezupełnego, złożonego na zabezpieczenie wierzytelności wynikającej z umowy kredytu z dnia 19 marca 2012 r. (ze zmianami) do wysokości 3.447.224,92 zł i wyrazili zgodę na treść deklaracji wystawcy weksla. Ostatecznie jednak pozwana spółka nie uregulowała ciężącego na niej zobowiązania i wobec powstania wymagalnego zadłużenia po jej stronie powodowy bank wypełnił weksel in blanco na kwotę 3.313.252,13 zł, wskazując jako termin płatności dzień 16 czerwca 2017 r. Jako miejsce płatności wskazano (...) Oddział (...) w S..

Sąd Okręgowy wskazał przy tym, że z uwagi na charakter weksla in blanco oraz fakt, że bank jest jego pierwszym posiadaczem, pozwani mogli podnieść zarzuty wynikające zarówno ze stosunku wekslowego, jak i podstawowego – tu umowy kredytowej. Pozwani mogli także podnieść zarzuty wynikające z deklaracji wekslowej.

W pierwszej kolejności, w odniesieniu do podniesionego zarzutu nieważności weksla, Sąd Okręgowy wskazał, że nie mają racji pozwani, którzy twierdzą, iż weksel został błędnie wypełniony ze względu na antydatowanie wystawienia weksla na dzień 19 marca 2012 r., co ma być niemożliwe, gdyż wówczas nastąpiło tylko wydanie weksla, zaś sam weksel został wypełniony w 2017 r., tj. przed dniem odebrania wezwania do zapłaty zobowiązania wekslowego przez zarówno pozwanych, jak i spółkę (...). W tej mierze Sąd Okręgowy zauważył, że w przypadku weksla in blanco, z momentem jego podpisania i wręczenia posiadaczowi – wierzycielowi, następuje zawarcie porozumienia z wystawcą weksla, a osobą, której ten weksel zostaje wręczony, określającego sposób jego uzupełnienia. Data wystawienia weksla oznaczona jest zatem na dzień zawarcia ww. porozumienia, a nie – jak twierdzi pozwany – na dzień późniejszy, zbliżony do momentu uzupełniania treści weksla. Nie jest zatem tak, że treść stanowiącego przedmiot niniejszej sprawy weksla pozostawała w sprzeczności z treścią art. 1 pkt 7 ustawy – Prawo bankowe, zgodnie z którym weksel trasowany zawiera oznaczenie daty i miejsca wystawienia wekslu (do weksli własnych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące weksli trasowanych – art. 103 prawa wekslowego). Dlatego też w niniejszej sprawie datą wystawienia weksla (podlegającego uzupełnieniu w późniejszym czasie – co wynika w istocie weksla in blanco) jest dzień wręczenia bankowi weksla in blanco, tj. 19 marca 2012 r. Zdaniem Sądu Okręgowego przedmiotowy weksel w tym zakresie nie zawiera zatem dostrzeżonej przez pozwanych wadliwości.

Z kolei w odniesieniu do zarzutów dotyczących niewłaściwego wypełnienia weksla zgodnie z zawartym porozumieniem, Sąd Okręgowy wskazał, że – wbrew twierdzeniom pozwanych – powód udowodnił wysokość dochodzonego w niniejszej sprawie zadłużenia spółki (...). Powód przedłożył do akt umowę kredytową z dnia 19 marca 2012 r. (w tym również dwa późniejsze aneksy, łącznie podlegające reżimowi ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe), która w ocenie sądu I instancji pozwoliła na ustalenie treści łączącego strony stosunku zobowiązaniowego, w tym ustalenie okresu jej obowiązywania, zasad rozliczenia wykorzystanego limitu kredytowego, obliczania odsetek kapitałowych i karnych, wysokości marży banku, czy zasad pobierania i wysokości prowizji i innych opłat. Umowa wskazywała także na konsekwencje niespłacenia przez kredytobiorcę odsetek i kapitału w

terminie, co powodować miało powstanie zadłużenia wymagalnego (por. § 15 i 16). Sąd Okręgowy dodatkowo zauważył, że na okoliczność wysokości zobowiązania strony pozwanej, powód przedłożył również dokumenty w formie elektronicznej zgromadzone na płycie CD, stanowiące historię operacji bankowych (...) dokonanych na koncie kredytowym, co pozwoliło na precyzyjną ocenę kształtowania się struktury zadłużenia spółki od momentu przedstawienia kwot kredytu do dyspozycji kredytobiorcy, aż do momentu stwierdzenia braku spłat. Zdaniem Sądu Okręgowego dokumenty te pozwoliły na ustalenie momentu uruchomienia kredytu na obu prowadzonych rachunkach kredytowych (np. 12 sierpnia 2014 r. w wysokości 1.097.224,92 zł), momentu zmiany oprocentowania (np. 5 marca 2015 r.), czy częściowej spłaty kredytu w zakresie kapitału. Sąd Okręgowy nadto wziął pod uwagę, że powód przedłożył także wyciąg z ksiąg banku nr (...), w którym stwierdził, że na dzień 22 lutego 2018 r. figurowało w nich wymagalne zadłużenie dłużnika (...) A. C., J. S. Spółki jawnej na podstawie umowy kredytu w formie limitu kredytowego wielocelowego z dnia 19 marca 2012 r., na co składało się wymagalne zadłużenie w postaci: a) sublimit kredytu w rachunku bieżącym: a) kapitał w wysokości 2.879,664,38 zł; b) odsetki w wysokości 560.527,21 zł za okres od 11 października 2015 r. do 22 lutego 2018 r. - dalsze odsetki naliczane od dnia 23 lutego 2018 r. przysługiwały od kapitału zapadłego w łącznej kwocie 2.879.664,38 zł i naliczane były za każdy dzień zwłoki do dnia całkowitej spłaty zadłużenia wg zmiennej stopy procentowej; 2) sublimit kredytowy w rachunku bieżącym: a) kapitał w wysokości 87.034,49 zł, b) odsetki w wysokości 19.910,63 zł za okres od 11 listopada 2015 r. do 22 lutego 2018 r. - dalsze odsetki naliczane od dnia 23 lutego 2018 r. przysługiwały od kapitału zapadłego w łącznej kwocie 87.034,49 zł i naliczane były za każdy dzień zwłoki do dnia całkowitej spłaty zadłużenia wg zmiennej stopy procentowej; c) koszty w wysokości 83,00 zł. Łączna kwota zadłużenia strony pozwanej opiewała zatem na kwotę 3.547.229,71 zł. Powód zaznaczył jednocześnie, że sam wyciąg został sporządzony w terminie późniejszym, dlatego wykazywane zadłużenie jawi się jako większe, niż dochodzone w samym postępowaniu (w tym czasie zobowiązanie zwiększyło się).

W tym miejscu Sąd Okręgowy wskazał, że nie podzielił stanowiska pozwanych, którzy twierdzili, że załączony do akt wyciąg z ksiąg bankowych, z uwagi na brak waloru dokumentu urzędowego (art. 95 ust. 1a Prawa bankowego), nie wykazuje sposobu określenia wysokości zobowiązania. Sąd Okręgowy zgodził się z twierdzeniem, że załączony przez powoda dowód ma walor jedynie dokumentu prywatnego, który mimo wszystko stanowi samodzielny środek dowodowy, którego moc sąd ocenia według zasad określonych w treści art. 233 § 1 k.p.c.. Dokumenty prywatne nie korzystają z domniemania prawdziwości zawartych w nich oświadczeń, a każda osoba mająca w tym interes prawny może stwierdzić i dowodzić, że treść złożonych oświadczeń nie odpowiada stanowi rzeczywistości. W przekonaniu Sądu Okręgowego ww. wyciąg w sposób wiarygodny przedstawiał zestawienie struktury zadłużenia strony pozwanej (zawierał m.in. szczegółowe wyliczenie odsetek z podziałem na okres odsetkowy, liczbę dni, stopę procentową kapitału i sumę odsetek). Sąd Okręgowy nadto zauważył, że wyciąg podpisany został przez uprawnionych pracowników banku dysponujących stosownym pełnomocnictwem – dla A. W. – pełnomocnictwo nr (...) - (...) z dnia 26 października 2015 r., zaś dla M. W. – pełnomocnictwo nr (...) - (...) z dnia 26 października 2015 r., co dodatkowo – zdaniem sądu I instancji - potwierdza prawidłowość jego sporządzenia, a tym samym wiarygodność. Sąd I Instancji dodał, że strona pozwana w żaden sposób nie wykazała w toku postępowania, na czym miałyby polegać ewentualna wadliwość wyliczeń dokonanych przez powoda. Pozwani, pomimo podnoszonych twierdzeń, nie przedstawili żadnego materiału dowodowego, który pozwoliłby na podważenie argumentów powoda co do zasadności dochodzonego roszczenia w ramach wystawionego weksla, przez co nie sprostali wymogom art. 6 k.c. Nadto, w ocenie Sądu Okręgowego nie mają racji pozwani, że załączona do pozwu uchwała nr (...) Zarządu z dnia 21 kwietnia 2016 r. stanowi jedynie dokument wewnętrzny prywatny powoda i nie została zaakceptowana przez pozwanych (brak podpisów), zatem ich nie obowiązuje. W tej mierze Sąd Okręgowy zauważył, że zgodnie z § 17, pozwani zaakceptowali sposób naliczania odsetek w przypadku opóźnienia w spłacie zadłużenia, które obliczane miały być według stopy procentowanej przewidzianej dla kredytów przeterminowanych i kredytów postawionych w stan natychmiastowej wymagalności, określonej w uchwale Zarządu (...) S.A. obowiązującej w okresach, za które oprocentowanie było naliczane (ust. 1). Wysokość takich odsetek, w dniu zawarcia umowy stopa procentowa wynosiła 24% w stosunku rocznym (ust. 2). Zdaniem Sądu Okręgowego bez znaczenia dla oceny sprawy pozostają takie okoliczności jak podnoszony brak wypełnienia przez strony załączników do umowy, które dotyczyły jedynie wniosku o udzielenie kredytu - skoro kredyt został już udzielony.

Dalej Sąd Okręgowy zauważył, że pozwani w ramach zarzutów podnieśli także, że zgodnie z deklaracją wekslową z dnia 18 marca 2015 r. kredytobiorca miał zostać powiadomiony o dacie płatności listem poleconym za zwrotnym poświadczeniem odbioru najpóźniej na 7 dni przed terminem płatności. Ich zdaniem, skoro pozwana spółka odebrała wezwanie do wykupu weksla w dniu 13 czerwca 2017r., a weksel wskazuje termin płatności na 16 czerwca 2017 r., to została ona powiadomiona o dacie płatności na 3, a nie 7 dni przed tą datą. Zdaniem Sądu Okręgowego po części podzielić należy stanowisko strony pozwanej, gdyż faktycznie z akt sprawy wynika, że pozwana spółka wezwanie do wykupu weksla otrzymała w dniu 13 czerwca 2017 r. Termin 7-dniowy oznaczony w deklaracji wekslowej zatem nie upłynął. Niemniej Sąd Okręgowy wziął pod uwagę, że postanowieniem z dnia z dnia 11 września 2018 r. (k. 151) Sąd odrzucił zarzuty (...) A. C., J. S. Sp. j. w B., zaś postępowanie dotyczyło pozwanych A. C. i J. S., którzy wezwanie do zakupu weksla odebrali w dniu 5 czerwca 2017 r. Termin 7-dniowy w ich przypadku liczony jest od 6 czerwca 2017 r. do 13 czerwca 2017 r. zatem na dzień 16 czerwca 2017 r. niewątpliwie został zachowany, co stanowi jednoznacznie o skuteczności doręczonego wezwania i zasadności dochodzenia roszczenia wekslowego przez powoda przed sądem.

Dodatkowo Sąd Okręgowy wskazał, iż ostatni z podniesionych zarzutów dotyczący nieprawidłowości wypełnienia weksla in blanco z uwagi na antydatowanie daty wystawienia weksla na dzień 19 marca 2012 r. nie zasługiwał na uwzględnienie z tych samych względów, z powodu których aprobaty Sądu nie znalazł zarzut nieważności weksla omówiony na początku rozważań.

Konkludując, Sąd Okręgowy uznał, że stronie powodowej na podstawie weksla z dnia 19 marca 2012 r. przysługuje roszczenie w stosunku do pozwanych jako poręczycieli wekslowych o zapłatę zarówno sumy wekslowej, jak i odsetek umownych za opóźnienie (wysokość i rodzaj odsetek potwierdzona została w samej umowie kredytowej) od dnia następnego po dniu płatności weksla, tj. do dnia 17 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty. Odpowiedzialność pozwanych za stanowiące przedmiot rozpoznania sprawy zobowiązanie jest solidarna, gdyż według art. 47 ustawy – Prawo wekslowe kto weksel wystawił, przyjął, indosował lub zań poręczył, odpowiada wobec posiadacza solidarnie, zaś posiadacz może dochodzić roszczeń przeciwko jednemu, kilku lub wszystkim dłużnikom bez potrzeby zachowania porządku, w jakim się zobowiązali.

W sprawie treści orzeczenia Sąd Okręgowy wskazał na art. 496 k.p.c. i mając to względzie jego treść, w pkt I wyroku utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Szczecinie w postępowaniu nakazowym w dniu 20 marca 2018 r., sygn. akt I Nc 101/18. Rozstrzygnięcie o kosztach procesu, ujęte w treści pkt II wyroku, znalazło uzasadnienie w treści przepisu art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którego treścią strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Pozwani przegrali sprawę w całości, zatem winni oni zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu w łącznej wysokości 15.000,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego ustalonych w oparciu o treść § 2 pkt 8 rozporządzenia z dnia 22 października 2015 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 265) w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Pozwani A. C. oraz J. S. wnieśli apelacje od powyższego wyroku zaskarżając go w całości. Pozwani zaskarżonemu wyrokowi zarzucili naruszenie prawa materialnego tj. art. 1 pkt 7 Prawa wekslowego oraz wypełnienie weksla in blanco niezgodnie z zawartym porozumieniem. Dodatkowo z ostrożności procesowej zarzucili sądowi I instancji naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 496 k.p.c. poprzez utrzymanie w mocy nakazu zapłaty z dnia 20.03.2018 r. w całości, choć wyrok mógł dotyczyć jedynie pozwanych J. S. i A. C..

Mając powyższe na uwadze pozwani wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku w postaci uchylecia wskazanego nakazu zapłaty i oddalenia powództwa w stosunku do pozwanego A. C. oraz J. S. oraz zasądzenie na ich rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za I instancję. Nadto wnieśli o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji pozwani wskazali, że w ich ocenie w analizowanym przypadku weksel, na którym powód oparł powództwo, należy uznać za nieważny, bowiem został błędnie wypełniony, skoro antydatuje datę wystawienia

weksła na dzień 19.03.2012r., co jest niemożliwe, gdyż wówczas nastąpiło tylko wydanie weksła, zaś sam weksel został wypełniony w 2017 r., przed dniem odebrania wezwania do zapłaty zobowiązania wekslowego przez pozwaną spółkę jawną (13.06.2017r.). Zdaniem pozwanych, skoro nie jest znana data wystawienia, gdyż wcześniej weksel był niewypełniony, a powód nie wiadomo kiedy go wypełnił, ale na pewno nie w 2012r., tylko w 2017r., to brak tej daty unieważnia weksel zgodnie z art. 1 pkt 7) Prawa wekslowego.

Dodatkowo w ocenie pozwanych wypełnienie weksła nastąpiło niezgodnie z zawartym porozumieniem. Pozwani w tym zakresie zwrócili uwagę, że powód przedstawił wypełniony weksel in blanco oraz deklarację wystawcy weksła własnego. Wg punktu 2 tej deklaracji (...) SA ma prawo wypełnić ten weksel na sumę odpowiadającą zadłużeniu wystawcy z tytułu kredytu. Jako dowód zadłużenia wobec banku powód przedstawił wyciąg z ksiąg banku, będący dokumentem prywatnym. Zdaniem pozwanych, w tej sytuacji ani kwota kapitału, ani odsetek nie została przez powoda udowodniona. Nadto pozwani zwrócili uwagę, że integralną częścią umowy kredytu z dnia 19.03.2012r. są załączniki, aneksy oraz tabele oprocentowania. Dołączona do pozwu uchwała nr (...) Zarządu z dnia 21.04.2016r. jest wewnętrznym dokumentem prywatnym powoda i nie została zaakceptowana przez pozwanych (brali podpisów), zatem nie obowiązuje pozwanych. Pozwani podkreślili przy tym, że zmienia ona oprocentowanie kredytu, zatem jest istotnym dokumentem w sprawie. Nie wypełnione przez strony są również załączniki do umowy. W tej sytuacji w ocenie pozwanych należy przyjąć, że weksel nie został wypełniony zgodnie z deklaracją, gdyż powód nie udowodnił jakie jest zadłużenie pozwanych z tytułu udzielonego kredytu.

Dalej pozwani wskazali, że zgodnie z deklaracją wekslową z 18.03.2015r. (punkt 2) kredytobiorca miał zostać powiadomiony o dacie płatności listem poleconym za zwrotnym poświadczeniem odbioru „najpóźniej na 7 dni przed terminem płatności”. Pozwana spółka odebrała wezwanie do wykupu weksła w dniu 13.06.2017r, natomiast weksel wskazuje termin płatności na 16.06.2017r., zatem została powiadomiona o dacie płatności na 3 a nie 7 dni przed tą datą. Zdaniem pozwanych dodatkowo potwierdza to podnoszony przez nich zarzut, że weksel nie został wypełniony zgodnie z deklaracją, gdyż powód nie zawiadomił pozwanego o wykupie weksła zgodnie z deklaracją wekslową.

Co więcej w ocenie pozwanych weksel został błędnie wypełniony, na pewno niezgodnie z deklaracją, gdyż antydatuje datę wystawienia weksła na dzień 19.03.2012r., co jest niemożliwe, gdyż wówczas nastąpiło tylko wydanie weksła zaś sam weksel został wypełniony w 2017r., przed dniem odebrania wezwania do zapłaty zobowiązania wekslowego przez pozwanego (13.06.2017r.).

W odpowiedzi na apelację pozwanych powód wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego w tym zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje

Specyfika przedmiotowej sprawy przejawiała się w tym, że na etapie postępowania odwoławczego skarżący przeciwstawili zaskarżonemu orzeczeniu wyłącznie zarzuty naruszenia prawa materialnego i to tożsame (identyczne) z tymi, które stanowiły podstawę ich obrony przed Sądem I instancji. Brak wskazania w apelacji zarzutów odnośnie zastosowanej procedury, w tym co do oceny materiału procesowego i dokonanych na jej podstawie ustaleń faktycznych, oznaczał związanie sądu odwoławczego tymi ustaleniami i brak możliwości weryfikacji sposobu procedowania w sprawie. Obowiązek rozpoznania sprawy w granicach apelacji (art. 378 § 1 k.p.c.), oznacza związanie sądu odwoławczego zarzutami prawa procesowego (tak Sąd Najwyższy m.in. w uchwale składu 7 sędziów z dnia 31 stycznia 2008 r., sygn. akt III CZP 49/07), za wyjątkiem tego rodzaju naruszeń, które skutkują nieważnością postępowania, co w niniejszej sprawie niewątpliwie nie miało miejsca.

Odnosząc się do zarzutów apelacyjnych w pierwszej kolejności należy stwierdzić, że Sąd Apelacyjny podziela oceny Sądu Okręgowego w tej części, w której Sąd ten przyjął, że wypełniony przez powoda weksel in blanco poręczony przez pozwanych zawierał wszystkie cechy wymagane do jego ważności. Zostało jednak ustalone, że nie uczestnicząca już na tym etapie w procesie spółka „(...)” A. C., J. S. spółka jawna wystawiła weksel własny in blanco jako zabezpieczenie wierzycelności powoda (...) SA z tytułu umowy z dnia 19 marca 2012 r. o kredyt w formie limitu kredytowego wielocelowego do kwoty 3 447 224,92, a pozwani A. C., J. S. podpisali ten weksel jako poręczyciele. Do weksła

sporządzone zostało porozumienie wekslowe. Jako datę wystawienia weksla wskazano 19 marca 2012 r. Weksel wypełniła strona powodowa w 2017 roku wpisując kwotę nieuregulowanych należności spółki wynikających z zawartej z powodem umowy kredytowej oraz datę płatności sumy wekslowej na dzień 16 czerwca 2017 r.

Zgodzić należy się z apelującymi, że weksel ze swej istoty jest sformalizowanym dokumentem zawierającym elementy ściśle określone przez ustawę – Prawo wekslowe. Wobec tego, co do zasady brak ustawowych elementów weksla powoduje jego nieważność. Przedmiotowy weksel jest wekslem własnym, do którego ma zastosowanie przepis art. 101 prawa wekslowego, określający wymagania formalne weksla własnego. Zgodnie z art. 102 powołanej ustawy, nie będzie uważany za weksel własny dokument, któremu brak jednej z cech wskazanych w art. 101, wyjąwszy przypadki określone w art. 102. Oznacza to, że co do zasady, dokument z takimi brakami nie jest wekslem, a więc nie mają do niego zastosowania zasady odpowiedzialności wekslowej. Zgodnie z art. 101 pkt 6 prawa wekslowego weksel własny powinien zawierać oznaczenie daty i miejsca jego wystawienia. Brak daty wystawienia weksla nie został objęty art. 102 prawa wekslowego, a zatem nie może być usunięty w drodze domniemań prawnych, a tym samym skutkuje nieważnością weksla.

Zwrócić należy jednakże uwagę, że jeżeli weksel został wręczony jako weksel in blanco, to powinien być wystawiony z datą tego wręczenia przez wystawcę remitentowi. Mając to na uwadze podzielić należy argumentację Sądu Okręgowego o braku podstaw do przyjęcia, że w analizowanym przypadku weksel został błędnie wypełniony ze względu na wskazanie jako daty wystawienia dnia 19 marca 2012 r. W tym dniu doszło wszak do zawarcia porozumienia wekslowego i wręczenia (wystawienia) weksla in blanco przez spółkę (...) A. C., J. S. spółka jawna powodowemu bankowi, jako zabezpieczenia zaciągniętego w tym samym dniu kredytu. Stanie się tego weksla in blanco wekslem rzeczywistym w późniejszym czasie (co jest istotą zabezpieczenia wierzytelności wekslem in blanco), nie oznacza, że zmienia się z tą datą data wystawienia, istniejąca przecież w momencie wręczenia weksla.

Jak widać, pozwani myślą pojęcie wystawienia weksla z jego późniejszym uzupełnieniem, w aspekcie daty, o którą chodzi w art. 101 pkt 6 prawa wekslowego.

Kontynuując rozważania odnośnie ważności przedmiotowego weksla, a tym samym odnosząc się też wstępnie do zarzutu wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową, trzeba też przypomnieć, że na istnienie i ważność zobowiązania wekslowego bez wpływu pozostaje ewentualne uzupełnienie weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem.

Reasumując, w okolicznościach niniejszej sprawy Sąd I instancji prawidłowo przyjął, że przedmiotowy weksel jest ważny, ponieważ nie jest dotknięty jakąkolwiek wadą formalną.

Niezasadne okazały się również zarzuty apelacji wskazujące na naruszenie art. 10 prawa wekslowego. Przepis ten dopuszcza możliwość wystawienia weksla niepełnego (in blanco) oraz reguluje kwestię możliwości zarzutu uzupełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem. Powołując się przed Sądem pierwszej instancji na okoliczność uzupełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym pozwani swoich twierdzeń nie udowodnili. Pozew w niniejszej sprawie dotyczył zobowiązania wekslowego, takim też pozostał na skutek zarzutów pozwanych od wydanego nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. Tzw. przejście na stosunek podstawowy w postępowaniu prowadzonym na skutek zarzutów od nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksla musi być rozumiane jako badanie, czy weksel mógł być wypełniony, bądź czy został prawidłowo wypełniony, a więc czy zobowiązanie wekslowe istnieje. To oznacza, że ciężar dowodzenia przy takiej specyfice postępowania sądowego, istniejącej w postępowaniu nakazowym, spoczywa na pozwanych.

Mając na uwadze powyższe, należy zauważyć, że wbrew temu co utrzymują skarżący, brak jest podstaw do przyjęcia, że weksel wypełniony został niezgodnie z porozumieniem wekslowym w zakresie dotyczącym rozmiaru zadłużenia. Stwierdzenie przez Sąd Apelacyjny, że powód nie przedstawił wystarczających dokumentów do wykazania zobowiązania pozwanej spółki jawnej ze stosunku prawnego wynikającego z umowy kredytu nie oznacza niewykazania dochodzonej wierzytelności wekslowej. Powód dochodząc należności wekslowej nie ma co do zasady obowiązku wskazywania okoliczności faktycznych i dowodów uzasadniających roszczenie wynikające ze stosunku podstawowego.

Podniesienie zatem przez pozwanych, jako poręczycieli wekslowych, zarzutu wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym w zakresie dotyczącym rozmiaru zadłużenia wystawcy ze stosunku podstawowego nie odniesie skutki dopóty, dopóki pozwani nie udźwigną ciężaru wykazania, że tak faktycznie było, a więc, że zobowiązanie dłużnika wekslowego, z weksla zabezpieczającego inną wierzytelność posiadacza, w ogóle nie istnieje, albo istnieje w mniejszym zakresie. Jak widać, ciężar dowodu pozostaje bez zmian, mianowicie to na wystawcy lub poręczycielu (jak w niniejszej sprawie) weksla in blanco ciąży dowód wykazania nieistnienia wierzytelności wystawcy w zakresie wskazanym na wekslu (wyrok SN z 17 stycznia 2008 r., III CSK 193/07). Pozwani nie przedstawili żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń dotyczących nieprawidłowego wypełnienia weksla w zakresie dotyczącym rozmiaru zadłużenia wystawcy.

Pozwani nawet nie odnieśli się merytorycznie do dokumentów przedstawionych przez powoda w sprawie wysokości tego zobowiązania, w szczególności do przedstawionej na płycie CD historii operacji bankowych spółki (...), dokonanych na koncie kredytowym, a także wyciągu z ksiąg banku nr (...). Nie stanowi wystarczającego odniesienia powołanie się wyłącznie na prywatny charakter tych dokumentów. Wypełnienie ciężaru dowodowego wymagało przedstawienia przez pozwanych wiarygodnego materiału dowodowego na poparcie swojego stanowiska, że wskazana przez powoda w wekslu suma została określona niezgodnie z deklaracją wekslową.

Pozwani w ramach zarzutów podnieśli także, że zgodnie z deklaracją wekslową z dnia 18 marca 2015 r. kredytobiorca miał zostać powiadomiony o dacie płatności listem poleconym za zwrotnym poświadczeniem odbioru najpóźniej na 7 dni przed terminem płatności. Ich zdaniem, skoro pozwana spółka odebrała wezwanie do wykupu weksla w dniu 13 czerwca 2017 r., a weksel wskazuje termin płatności na 16 czerwca 2017 r., to została ona powiadomiona o dacie płatności na 3, a nie 7 dni przed tą datą. Weksel nie został zatem wypełniony zgodnie z deklaracją, gdyż powód nie zawiadomił pozwanego o wykupie weksla zgodnie z deklaracją wekslową. Odnosząc się to tego należy zauważyć, że o ile zarzut ten mógłby zostać uznany za w pewnym stopniu skuteczny wobec pozwanej spółki jawnej (wystawcy weksla), o tyle niniejsze postępowanie nie toczyło się z udziałem tej spółki, lecz dotyczyło pozwanych A. C. i J. S., jako poręczycieli zobowiązania wekslowego. Pozwani wezwanie do wykupu weksla odebrali w dniu 5 czerwca 2017 r. Termin 7-dniowy w ich przypadku liczony jest zatem od 6 czerwca 2017 r., tym samym na dzień 16 czerwca 2017 r. niewątpliwie został zachowany.

Reasumując należało uznać, że weksel in blanco został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową, a to rodziło obowiązek zapłaty przez pozwanych sumy wekslowej.

Apelacja pozwanych okazała się skuteczna, jeśli idzie o istotę sprawy, tylko w jednym aspekcie – prawidłowości określenia sentencji wyroku w zakresie odnoszonym do nakazu zapłaty. Jak już była mowa, niniejsze postępowanie, a także postępowanie przed Sądem I instancji na skutek skutecznie wniesionych zarzutów, toczyło się jedynie z udziałem pozwanych A. C. i J. S.. Nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 20 marca 2018 r., wydany w sprawie o sygnaturze akt I Nc 101/18, uprawomocnił się w stosunku do pozwanej (...) A. C., J. S., spółce jawnej z siedzibą w B., toteż nie było trafne utrzymywanie go w mocy w całości, a więc także ponownie wobec tej spółki. Z kolei wobec pozwanej B. C. (1) nakaz ten został uchylony, a pozew wobec tej pozwanej został odrzucony, co także, wobec prawomocności tych rozstrzygnięć, nie pozwala obecnie na jakiegokolwiek orzekanie co do tego nakazu co do tej pozwanej. Wobec pozwanej I. S. postępowanie na skutek jej zarzutów zostało zawieszona z uwagi na ogłoszenie jej upadłości, a więc nie może w niniejszym postępowaniu, z udziałem jedynie J. S. i A. C., zapisać jakiegokolwiek orzeczenie w sprawie z udziałem pozwanej I. S..

Mając zatem na uwadze, że postępowanie toczyło się wyłącznie z udziałem pozwanych A. C. i J. S., jako poręczycieli zobowiązania wekslowego, należało zmienić zaskarżony wyrok w punktach I. i II. poprzez jego dostosowanie do takiego właśnie oznaczenia podmiotowego po stronie pozwanej, a więc utrzymanie w mocy w całości nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 20 marca 2018 roku, sygnatura akt I Nc 101/18, w stosunku do tych pozwanych.

Skuteczna, wobec wskazania zakresu zaskarżenia, jako dotyczącego całości wyroku, okazała się także apelacja pozwanych w części odnoszonej do zasądzenia w zaskarżonym wyroku kosztów od pozwanych na rzecz powoda,

ponad już zasądzone powołanym nakazem zapłaty. Niewątpliwie powodowi należało się uzupełnienie zasądzenia tych kosztów, choć w znacznie niższej wysokości, niż zasądzona w punkcie II. zaskarżonego wyroku (§ 2 pkt 8 w zw. z § 3 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października w sprawie opłat za czynności radców prawnych), jednakże w świetle art. 109 k.p.c. zależne było to od złożenia odpowiedniego wniosku przed zamknięciem rozprawy w Sądzie Okręgowym (powód działał poprzez profesjonalnego pełnomocnika). Ponieważ taki wniosek nie został złożony, stąd zasądzenie kosztów w punkcie II. zaskarżonego wyroku nie znajdowało podstawy.

Powyższa zmiana znajduje podstawę w art. 386 § 1 k.p.c. W pozostałym zakresie apelację należało oddalić apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono uwzględniając zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 k.p.c.), a więc obciążając nimi pozwanych jako przegrywających spor. Zasądzona na rzecz powoda należność obejmowała wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości stawki minimalnej odpowiedniej do wartości przedmiotu zaskarżenia i zgodnej z 2 pkt 8 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 powołanego wyżej rozporządzenia.

Agnieszka Sołtyka Leon Miroszewski Artur Kowalewski